

VRIES, A. DE De illegale werker.

Kampen, Uitg. Mij. Kok, 1962. Pocket-reeks.

Schetsen van verschillende aspecten van het verzetswerk.

INDONESIË

VONK, C. en W. KAN Honderd dagen uit en thuis.

Utrecht, A. W. Bruna, 1963, Zwarte Beertjes.

Ervaringen van Corry Vonk en Wim Kan tijdens de Japanse inval in Indonesië en hun daaropvolgende gevangenschap.

RIJKSINSTITUUT VOOR OORLOGSDOCUMENTATIE

Rijksinstituut voor de documentatie en de geschiedschrijving van Nederland in oorlogstijd. Oktober 1963.

* * *

Didactica

INLEIDING OP HET GESCHIEDENISONDERWIJS

Een methode die bij de docenten van het V.H.M.O. niet zo gauw de aandacht zal trekken is die van de heren K. J. Heeren en Mr. J. F. Scheers voor de Technische scholen, een uitgave van N.V. v/h A. Kemperman te Haarlem. Door de heel andere omstandigheden is de methode niet voor het V.H.M.O. geschikt, maar de manier waarop de leerstof wordt behandeld voor nog jonge leerlingen verdient onze aandacht.

Immers, terwijl wij gewend zijn dat onze leerboeken na een kort overzicht van de prehistorie overgaan tot de bespreking van Mesopotamië, Egypte, enz. beginnen de schrijvers met enkele lessen die de ontwikkeling van de samenleving schetsen van het begin tot nu toe.

Zo wordt verteld hoe het primitieve bestaan is uitgegroeid tot het gecompliceerde van heden; hoe uit de stammenorganisaties allerlei regeringsvormen zijn ontstaan. De technische ontwikkeling wordt besproken onder het opschrift: Van spier tot spoetnik; het samenwonen onder: Van gehucht tot stad. Bij de behandeling van het schrift gaat het zowel over het oudste beeldschrift als over de krant en zelfs de universiteitsbibliotheek. Van kano tot scheepswerf is de titel van de les over scheepvaart.

Goedgekozen foto's en tekeningen bieden steun aan de behandelde onderwerpen, die alle nadruk leggen op de ontwikkeling. De boeken waaraan wij bij het V.H.M.O. gewend zijn geven deze ontwikkeling ook wel, maar door de vele maanden, soms jaren, die bij de uitvoeriger behandeling noodzakelijk

zijn, kan het element van alle nadruk op de ontwikkeling niet zo goed tot zijn recht komen.

Als inleiding op de leerstof in de eerste klas zou misschien ook voor de boeken van het V.H.M.O. een soortgelijke behandeling eens overwogen kunnen worden.

De behoefte aan een inleiding wordt in ieder geval door meerdere collega's gevoeld, zoals destijds al gebleken is uit het heel aardige boekje van Dr. W. A. 't Hart - Op avontuur in de tijd. Het is niet de bedoeling van deze methode alle lessen te noemen. Op de keuze kan kritiek geoefend worden, evenals op de inhoud van sommige lessen. Maar het aantrekkelijke van deze methode is dat de leerlingen in de weinige tijd die op de Technische scholen beschikbaar is een aardige kijk krijgen op allerlei historische ontwikkelingen. Daarom noem ik nog enkele onderwerpen: De post vroeger en nu; Van slaaf tot vrij mens; De geschiedenis van onze grenzen; Het water als vijand en vriend, waarbij heel eenvoudig wat economische geschiedenis wordt gegeven. Het bouwen krijgt niet alleen aandacht als uiting van kunst. Het opruimen van krotten wordt, belicht met foto's, bekeken vanuit het sociale waarde-element.

Hoewel deze methode dus geen doorlopende behandeling van de geschiedenis biedt, en ook niet kan bieden, lijkt het me voor het Technisch onderwijs de beste weg om op een aantrekkelijke manier de leerlingen zoveel inzicht bij te brengen dat ze er na hun schooljaren wat aan hebben, juist omdat, zoals de schrijvers in hun voorwoord ook met nadruk zeggen, bewust van memoriseren is afgezien. En iedere geschiedenisdocent zal wel uit ervaring weten hoe graag vele leerlingen „zich veilig willen stellen” door de les maar uit het hoofd te leren.

Het kiezen van het werkelijk waardevolle uit de politieke, economische, sociale en culturele geschiedenis zal wel altijd blijven leiden tot verschillen - zelfs het noemen van deze volgorde is al kritiek! De heren K. J. Heeren en J. F. Scheers hebben bewust de culturele geschiedenis centraal geplaatst en door het beperkte aantal lesuren de rest drastisch besnoeid.

Voor het V. H. M. O. geldt dit laatste gelukkig niet, maar het belang van onze leerlingen vraagt van ons wel voortdurende bezinning op het kiezen van verantwoorde leerstof.

W. D. Lafeber, Vlaardingen

* * *

MODERNE VORMEN VAN MUSEUMBEZOEK

Sedert enige tijd ontvangt de voorlichtingsafdeling van het Gemeentemuseum te Arnhem onze schoolklassen op een geheel nieuwe wijze in de afdeling Prehistorie van dit museum.